Nummer VN2024-007690
Directie rve waternet

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 04 juni 2024

Portefeuille
Water (excl. Varen) (34)
Openbare Ruimte en Groen (33)

Agendapunt
B9

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met eerste wijzigingsverordening Hemelwaterverordening Amsterdam

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de concept raadsvoordracht waarin de raad wordt gevraagd de Eerste wijzigingsverordening Hemelwaterverordening Amsterdam vast te stellen, waarvan de belangrijkste wijzigingen zijn:
   - 1.1. Een aantal technische wijzigingen:
     - 1.1.1. Het uitbreiden van artikel 3 om de uitzondering bij het rechtstreeks lozen op oppervlaktewater beter te duiden;
     - 1.1.2. Een onjuiste verwijzing is gecorrigeerd;
     - 1.1.3. De minimum waterbergingscapaciteit van een groen dak, als voorwaarde voor een uitzonderingspositie, is vanuit de begripsomschrijvingen verplaatst naar het artikel over de vereiste specificaties;
     - 1.1.4. De toelichting over het onderliggende beleid is geactualiseerd;
     - 1.1.5. De toelichting over de relatie met de Waterschapsverordening is aangescherpt;
     - 1.1.6. De toelichting over de uitzondering voor ontwikkelingen vóór inwerkingtreding is aangescherpt.
   - 1.2. Het toevoegen van artikel 5, waarin de verplichting voor de aanvrager is opgenomen tot de verstrekking van gegevens en bescheiden over de voorgenomen hemelwaterberging;
   - 1.3. Het uitbreiden van artikel 3 om de waterbergingseis niet van toepassing te verklaren op tijdelijke gebouwen met een maximale publiekrechtelijke instandhoudingstermijn van 10 jaar, mits er geen toename ontstaat van het al aanwezige verhard oppervlak, tenzij het constructief en ruimtelijk onmogelijk is of er sprake is van een bouwkeet.
2. In te stemmen met het agenderen van de Eerste wijzigingsverordening Hemelwaterverordening Amsterdam ter behandeling in de raadscommissie van 4 juli 2024 en ter vaststelling in de Raad van 17 juli 2024

Kernboodschap

Voorliggende wijzigingsverordening zorgt voor een aantal verbeteringen van de Hemelwaterverordening, zoals een informatieplicht waardoor VTH beter op de verordening kan toetsen en het opnemen van een uitzondering voor tijdelijke gebouwen, die geen negatieve invloed hebben op de huidige waterhuishoudkundige situatie. Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele (technische) wijzigingen door te voeren.

Bestuurlijke achtergrond

De gemeenteraad heeft op 26 april 2021 de Hemelwaterverordening Amsterdam vastgesteld op basis van een normbui van 60 mm in een uur. Bij de vaststelling van de Hemelwaterverordening is motie nr. 265.21 inzake klimaatsignaal en onderzoek eisen voor

gebieden van het lid Van Renssen (GL) c.s. aangenomen, waarin wordt gevraagd om naar aanleiding van het KNMI Klimaatsignaal '21 de norm op te hogen en deze vast te leggen in het Omgevingsprogramma Riolering en in een aangepaste Hemelwaterverordening.

Op 8 juli 2021 is door de raad de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vastgesteld, met daarin opgenomen dat de stad een bui met een herhalingskans van eens in de 100 jaar (toen zijnde een bui van 60 mm) moet kunnen verwerken zonder schade aan huizen en infrastructuur.

Het college heeft op 15 februari 2022 het Omgevingsprogramma Riolering vastgesteld, met daarin opgenomen dat, op basis van het KNMI Klimaatsignaal '21, de stad niet een bui van 60, maar een bui van 70 mm in een uur moet kunnen verwerken zonder schade aan huizen en infrastructuur.

Met de Raadsinformatiebrief d.d. 8 december 2022 is Motie 265.21 van Renssen – 21 april 2021 afgehandeld. Hierin is aangegeven dat de financiële impact van de gevraagde ophoging te groot was om de motie uit te kunnen voeren binnen de beschikbare middelen.

Voor extreme neerslag hanteert de stad nu dus twee verschillende normen:

1. 60 mm voor nieuwe gebouwen (Hemelwaterverordening)
2. 70 mm in 1 uur voor de openbare en private ruimte (Omgevingsprogramma Riolering 2022-2027)

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 10.32a van de Wet milieubeheer

Artikel 149 van de Gemeentewet

Artikel 1.5 Vangnetregeling Omgevingswet: (aanvulling artikel 4.4 van de Invoeringswet Omgevingswet – overgangsrecht lopende procedures hemelwaterverordeningen): hierdoor blijft oud recht van toepassing op deze procedure ondanks de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 160 lid 1 sub B Gemeentewet

Onderbouwing besluit

Voor particulier terrein heeft Amsterdam op 26 april 2021 de Hemelwaterverordening Amsterdam als juridisch instrument vastgesteld. Deze hemelwaterverordening verplicht particulieren bij nieuwbouw hemelwater vast te houden op hun perceel ter voorkoming van overbelasting van het gemeentelijk rioolstelsel en voorkoming van wateroverlast in de openbare ruimte.

Ad 1 Eerste wijzigingsverordening Hemelwaterverordening Amsterdam,

Ad 1a. Een aantal technische wijzigingen:

i. Betere duiding van een uitzondering

De Hemelwaterverordening geldt niet waar wordt geloosd op het oppervlaktewater. Dit volgt uit de reikwijdte van de verordening, die alleen over gemeentelijk grondgebied gaat. Lozen op het oppervlaktewater valt onder de Waterschapsverordening. Voorheen stond deze uitzondering geduid in de toelichting bij Artikel 3. Dit veroorzaakte verwarring bij toepassing bij bijvoorbeeld woonboten, waar deze uitzondering van toepassing is. De voorgestelde wijziging maakt de uitzondering in de artikeltekst expliciet.

ii. Correctie van een verwijzing

Een verwijzing in Artikel 3 over de verplichting tot waterberging wees onterecht naar Artikel 1, waar het naar Artikel 2 moest verwijzen. Het betreft een verwijzing naar de gebouwen waar één of meer bouwlagen worden toegevoegd, waar de verordening op van toepassing is. De voorgestelde wijziging corrigeert de verwijzing.

iii. Verplaatsing van specificatie van een groen dak

Volgens de Hemelwaterverordening hoeft niet te worden voldaan aan de hemelwaterbergingseis wanneer sprake is van een groen dak dat tenminste 30 liter per m^2 kan bergen. Deze specificatie is in de oorspronkelijke Hemelwaterverordening opgenomen in de begripsomschrijving van een groen dak. Het is technisch juister wanneer deze specificatie niet in de begripsomschrijving van het groene dak wordt beschreven, maar in het artikel waarin de vereisten voor de hemelwaterberging worden beschreven.

In artikel 4 is nu het vereiste voor een groen dak beschreven (30 liter per m^2) en deze specificatie is uit artikel 1 geschrapt.

iv. De verwijzing naar het geldend beleid is geactualiseerd

In de toelichting werd voor de oorspronkelijke hemelwaterverordening verwezen naar het toen geldende Gemeentelijke Rioleringsplan Amsterdam 2016 – 2021. Bij het ingaan van de voorliggende wijzigingsverordening is de Omgevingsvisie 2050 het actuele beleid waarnaar moet worden verwezen. Deze verwijzing is daarom geactualiseerd.

v. Wijziging van toelichting over de relatie met de Waterschapsverordening

In de toelichting van de oorspronkelijke Hemelwaterverordening wordt de relatie tussen de Hemelwaterverordening en de waterschapsverordening (de Keur) beschreven. Deze toelichting kan ten onrechte de indruk wekken dat de verordeningen uitwisselbaar zijn. Op verzoek van en in overleg met Waterschap Amstel, Gooi en Vecht wordt de toelichting aangescherpt. Dit voorkomt dat er misverstanden ontstaan over doel en reikwijdte van beide verordeningen.

vi. Wijziging van toelichting over de inwerkingtreding

In de toelichting van de oorspronkelijke Hemelwaterverordening wordt artikel 7 lid 2b op een verkeerde manier uitgelegd. Het artikel beschrijft dat de verordening niet van toepassing is op gebouwen waarvoor vóór 6 weken na inwerkingtreding onder andere de selectieprocedures voor gronduitgifte zijn gestart. In de oorspronkelijke toelichting valt te lezen dat de verordening in deze gevallen juist wél van toepassing is, vanaf zes weken na inwerkingtreding.

De tekst van de verordening zelf is doorslaggevend en deze is geformuleerd zoals oorspronkelijk ook de bedoeling. Met de voorgestelde wijziging is de toelichtende tekst verbeterd.

Ad 1b. Verstrekking van gegevens

Voor de vergunningverlening rondom de Hemelwaterverordening is het essentieel dat de juiste gegevens worden verstrekt. Daarom is in een artikel toegevoegd inzake de verstrekking van gegevens en bescheiden over de maatgeving en werking van de maatregelen waarmee wordt voldaan aan de vereisten rondom hemelwaterberging. Het artikel schrijft voor dat reeds bij de aanvraag van een bouwvergunning moet worden aangetoond dat de bouw voldoet aan de vereisten uit de Hemelwaterverordening.

Met deze bepaling wordt voor de initiatiefnemer vooraf duidelijk welke verwachtingen de gemeente heeft ten aanzien hemelwaterberging bij (ver)bouwplannen. Tegelijkertijd wordt handhaving op de Hemelwaterverordening eenvoudiger, omdat de gegevensverzameling wordt vereenvoudigd.

Juridische overweging

Bij het opnemen van dit artikel wordt meegewogen dat met de geïntroduceerde informatieplicht sprake is van een zekere lastenverzwaring voor de burger. De burger dient immers actief gegevens en bescheiden te verstrekken.

Het houden van toezicht en het handhaven van de verordening is zonder de juiste informatie van de burger over hoe deze aan de verplichtingen uit de verordening zal voldoen niet of nauwelijks uitvoerbaar. Op basis van de informatie zal worden berekend

of de (ver)bouwplannen van de burger in overeenstemming zijn met de verordening en zal gerichter en beter toezicht mogelijk zijn tijdens en aan het einde van het (ver)bouwen. De verwachting is dat de informatieplicht een extra impuls geeft voor de burger om aan de bergingseisen in de verordening te voldoen en de doelen van de verordening aanmerkelijk beter behaald zullen worden dan zonder informatieplicht.

Al met al wegen de te verwachten positieve effecten voor de naleving van de verordening op tegen de nadelen voor de burger. Daarbij wordt meegenomen dat het bij de profieltekening en situatietekening met maatvoering gaat om bescheiden waar de burger bij het aanvangen van een (ver)bouwplan doorgaans over beschikt, bijvoorbeeld voor het indienen van de aanvraag om de omgevingsvergunning. Indien de burger van plan is te voldoen aan de waterbergingseisen uit de verordening beschikt hij ook over de andere informatie waar gegeven over moeten worden verstrekt om te voldoen aan de informatieplicht. Verder zal de burger uitgebreid geïnformeerd worden over de informatieplicht via webpagina's op amsterdam.nl over (ver)bouwen en via contact met vergunningverlening en handhaving.

Ad 1c. Uitzondering tijdelijke gebouwen

Sinds de inwerkingtreding van de Hemelwaterverordening is bij een aantal gevallen van tijdelijke gebouwen door de initiatiefnemer de vraag gesteld of de waterbergingseis in geval van tijdelijkheid wel doelmatig is. Bij nader inziens bleek inderdaad dat het stellen van een waterbergingseis voor dit soort gevallen niet altijd doelmatig is. Tijdelijke gebouwen zijn bij voorkeur licht geconstrueerd, waarbij waterberging op het dak meestal niet mogelijk is. Rondom het tijdelijke gebouw is de ruimte vaak beperkt, waardoor het aanbrengen van een waterberging in de ondergrond vaak de enige optie is. De kosten voor de waterbergingsmaatregelen zijn dan relatief hoog ten opzichte van de stichtingskosten van een tijdelijk gebouw. Daarbij komt dat de waterberging ook tijdelijk is en dus maar een tijdelijk verbetering geeft van de bestaande waterhuishoudkundige situatie. Aan het einde van de termijn moeten ook weer kosten worden gemaakt om de waterberging te verwijderen en deze is niet altijd weer herbruikbaar.

Daarom is artikel 3 uitgebreid zodat die stelt dat de waterbergingseis niet geldt voor tijdelijke gebouwen als aantoonbaar blijkt dat het bestaand verhard oppervlak door het bebouwd oppervlak niet toeneemt. Het tijdelijke gebouw heeft in dat geval namelijk geen negatieve invloed op de bestaande waterhuishoudkundige situatie.

Indien het bebouwd oppervlak deels een toename van het bestaand verhard oppervlak veroorzaakt, geldt voor het toegenomen verhard oppervlak wel de verplichting om in een hemelwaterberging te voorzien. In dat geval is er namelijk sprake van een directe negatieve beïnvloeding van waterhuishoudkundige situatie en daarmee een toename van risico op schade door wateroverlast. Het is dan noodzakelijk om waterberging te eisen, ook al is deze van tijdelijke aard.

Deze uitzondering geldt voor gebouwen met een maximale publiekrechtelijke instandhoudingstermijn van 10 jaar. Er is gekozen voor deze termijn omdat de termijn gelijk is aan de maximale termijn van een tijdelijke omgevingsvergunning voor bouw die in strijd

is met de bestemming. Jaarlijks worden zo'n 250-500 tijdelijke woningen opgeleverd. Naar verwachting neemt dit aantal de komende jaren toe naar circa 1.000-3.000.

Voor gebouwen van permanente aard is het bebouwd oppervlak maatgevend. Het maakt niet uit of het oppervlak daarvoor verhard was of niet. Het is namelijk redelijk om van deze permanente gebouwen te verwachten dat ze een bijdrage leveren aan een verbetering van de waterhuishouding en niet alleen om verslechtering voorkomen.

Participatie

De Eerste Wijzigingsverordening Hemelwaterverordening heeft van 30 mei tot 21 juli 2023 ter inspraak gelegen. Er zijn geen reacties op gekomen, wat verklaarbaar is omdat uitzondering betreft voor tijdelijke gebouwen die geen negatieve invloed hebben op de huidige waterhuishoudkundige situatie. Het betreft ondergeschikte herzieningen van de al eerder vastgestelde Hemelwaterverordening, dat mede op basis van inspraak tot stand is gekomen.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

bekendmaking wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en gecommuniceerd op de publieke websites van Amsterdam.nl, Waternet.nl en Weerproof.nl

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-032404	1. Bekendmaking Wijzigingverordening Hemelwaterverordening - def.docx (msw12)
AD2024-032405	2. commissievoordracht_wijzigingsverordening Hemelwaterverordening.docx (msw12)
AD2024-032406	3. Raadsvoordracht Eerste Wijzigingsverordening Hemelwaterverordening - def (1).docx (msw12)
AD2024-032450	Advies (pdf)
AD2024-032385	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten